

posterior
position

placental
location

midwife-led
unit

uterine
contractility

midwife

UNIPA
UNIE PORODNÍCH ASISTENTEK

ANGLICKO-ČESKÝ SLOVNÍČEK ODBORNÝCH POJMŮ PRO PORODNÍ ASISTENTKY

VYDALA STUDENTSKÁ SEKCE
UNIE PORODNÍCH ASISTENTEK V ROCE 2016

Pokud máte zájem o členství v Unii porodních asistentek, nebo se zapojit do aktivit Studentské sekce Unie porodních asistentek, pište na klicova@unipa.cz.

A)

abortion • potrat, artificial, induced – umělý, vyvolaný, spontaneous – spontánní

abruptio placentae • předčasné odloučení placenty

abruption (placental) • abrupce, předčasné odloučení placenty

to accelerate • urychlit

accelerated labour • urychlení porodu, augmentace

acidosis • acidóza, překyselení organismu

acoustic stimulation (fetal) • akustická stimulace plodu

active management of labour • aktivní vedení porodu

admission • příjem do porodnice

to administer • podat (léky, infúzi)

administration • podání, aplikace

to adopt a position • zaujmout polohu (pro tlačení)

airway • dýchací cesty, to clear the airway – vyčistit dýchací cesty, zajistit průchodnost dýchacích cest

airway obstruction • neprůchodnost dýchacích cest

to alleviate labour pain • zmírnit porodní bolesti

alterations • odchylky, in heart rate – v srdeční frekvenci, in stroke volume – v tepovém objemu

amniocentesis • aminocentéza, odběr plodové vody

amniotic fluid • plodová voda

amniotic fluid volume – AFV • množství plodové vody

amniotic sac • plodový vak

amniotomy • amniotomie, protržení vaku blan

anaemia • anémie

anaesthesia • anestézie, narkóza, epidural – epidurální, general – celková, lumbar – lumbální

anaesthesiologist • anesteziolog

anaesthetic • anestetikum, general – celkové, local – lokální; to administer – aplikovat

analgesia • analgezie, epidural – epidurální, paracervical – paracervikální, spinal – spinální

analgesics • analgetikum

antenatal • prenatální, předporodní

antenatal clinic • těhotenská poradna

antenatal education • předporodní příprava

anterior position • přední postavení

antibodies • protilátky

anti-D • Anti-D imunoglobulin

antihistamines • antihistaminika

Apgar score • Apgar skóre, to assess – hodnotit

apnea • apnoe, krátkodobá zástava dechu

areola • dvorec prsní bradavky, areola

ARM – artificial rupture of the membranes • umělé protržení vaku blan

aspiration of gastric / stomach contents • vdechnutí žaludečního obsahu

attitude • držení plodu

to augment • urychlit

augmentation • augmentace, urychlení (porodu), with oxytocin – oxytocinem, with prostaglandins – prostglandiny

augmentation of uterine contractility • posílení děložních stahů

auscultation • auskultace, vyšetření poslechem, pravidelný poslech ozev

B)

- bag-mask ventilation** • ventilace ambuvakem
- bearing down reflex** • reflex tlačit, to suppress – potlačit
- bile pigment** • žlučové barvivo
- bilirubin** • bilirubin
- birth attendant** • osoba asistující u porodu
- birth / birthing centre** • porodní centrum
- birth canal** • porodní cesty
- birth setting** • místo porodu
- birthing chair** • porodní stolička
- bladder care** • péče o močový měchýř
- blood flow (in uterus)** • průtok krve (v děloze)
- blood loss** • ztráta krve
- blood pressure** • krevní tlak, to take – měřit
- blood sample** • vzorek krve
- blood transfusion** • transfuze krve
- Braxton Hicks contractions** • Braxton-Hicksovy kontrakce, poslůčci
- breast pump** • odsávačka mateřského mléka
- breastfeeding** • kojení
- breath holding** • zádrž dechu
- breech presentation** • poloha plodu koncem pánevním

C)

- Caesarean section** • císařský řez
- candida** • kandidóza, kvasinková infekce
- cardiac arrest** • srdeční zástava
- cardiac conditions** • kardiologické problémy
- cardiotocograph (CTG)** • kardiokotograf, monitorovací přístroj CTG

- caregiver** • poskytovatel péče
- care provider** • poskytovatel péče
- catheter** • katétr, cévka; introduction of catheter – zavedení cévky, to catheterize – zavést cévku, cévkovat
- cephalic presentation / vertex presentation** • poloha hlavičkou
- cephalopelvic disproportion** • kefalopelvickej nepoměr, nepoměr velikosti hlavičky a pánve
- cervical cancer** • rakovina děložního čípku
- cervical dilatation** • cervikální dilatace, otevírání děložního hrdla
- cervical effacement** • zkrácení cervixu
- cervical incompetence / insufficiency** • insuficience, nedostatečnost děložního hrdla
- cervix** • děložní čípek
- childbirth / birth** • porod
- chloasma** • chloasma, zbarvení kůže během těhotenství, zejména ve tváři
- vaginal douching** • vaginální výplach
- chorion** • chorion, vnější zárodečný obal plodu
- chorionic gonadotrophin** • choriový gonadotropin
- chorionic villus sampling – CVS** • odběr, biopsie choriových klků placenty
- chromosomes** • chromozomy
- cleft palate** • rozštěp patra
- clinical manifestation of newborns** • klinické projevy novorozenců
- club foot** • koňská noha
- CM – certified midwife** • certifikovaná porodní asistentka
- CNM – certified nurse-midwife** • certifikovaná porodní asistentka
- colostrum** • kolostrum, mlezivo
- conception** • početí, otěhotnění

congenital abnormalities • vrozené vady
congenital birth defects • vrozené vady
contractions • kontrakce
cord • pupečník, to clamp – podvázat, to cut – přestříhnout
cord clamping • přerušení pupečníku
cord prolapse • vyhrěznutí pupečníku
cord traction • tah za pupeční šňůru, controlled – kontrolovaný
cordocentesis • kordocentéza, punkce pupečníku
corpus luteum • žluté tělísko
crowning • prořezávání hlavičky
CVS – Chorionic villus sampling • odběr choriových klků placenty

D)

D and C – (surgical Dilation and Curettage of the uterus) • chirurgická dilatace, rozšíření a kyretáž dělohy
curettage • kyretáž
death review • zpráva o úmrtí
deceleration of FHR • decelerace srdečního tepu
deceleration phase of labour • přechodná fáze porodu
deficiency in iron • nedostatek železa
dehydration • dehydratace
delayed (umbilical) cord clamping • odložené přerušení pupečníku
delayed pushing • opožděné tlačení
to deliver (the baby) • porodit, vaginally – vaginálně
delivery • porod
delivery bed • porodní lůžko
delivery kit • brašna s vybavením pro porod
delivery room • porodní sál

depression (respiratory) • hypoventilace
descent • sestoupení plodu
diabetes • cukrovka
dilation (of cervix, cervical) • dilatace, rozšíření děložního hrdla
dipstick • testovací papírky pro rozbor moči
discharge • výtok
disposable materials • materiály na jedno použití
dystocia • dystokie ramének
distress, infant respiratory distress • respirační (dechová) tíseň novorozence
dizygotic • dvojvaječný
dizziness • závratě
Doppler • Dopplerův ultrazvukový průtokoměr
dorsal position • poloha vleže na zádech
dose • dávka
douching • výplach, of uterine cavity – děložní dutiny, vaginal – vaginální
doula • dula
Down's Syndrome • Downův syndrom
to draw blood • odebrat krev
drip • infuze
duration • trvání, of the first/second stage of labour – první/druhé doby porodní

E)

eclampsia • eklampsie
ectopic (Tubal) pregnancy • ektopický, mimoděložní těhotenství
EDD – expected date of delivery • předpokládané datum porodu
effacement (of cervix, cervical) • zkrácení cervixu
effects of medications • účinky léků

electronic fetal heart rate trace • záznam srdeční frekvence plodu

electronic fetal monitoring • kardiokograf, elektronický fetální monitor

elevated blood pressure • zvýšený krevní tlak

embryo • embryo

EMF • elektronické monitorování plodu

endometrium • endometrium, děložní sliznice

endotracheal intubation • endotracheální intubace

enema • klystýr

engorgement • městnání mléka

entonox • Entonox, inhalační analgetikum pro úlevu bolesti (při porodu)

epidural (lumbar epidural block) • epidurální regionální anestezie/analgezie

episiotomy • epiziotomie, nástřih hráze

established labour • porod v běhu

estimated date of birth • předpokládaný termín porodu

expectant management (following term PROM) • vyčkávací přístup (po předčasném odtoku plodové vody v termínu porodu)

to expedite delivery/labour • urychlit porod

to expel • vypuzovat

to express • odstříkat, breast milk – mateřské mléko, the excessive milk – nadbytečné mateřské mléko

expulsion • vypuzení

expulsion of mucus plug • odchod hlenové zátky

expulsion phase • vypuzovací fáze

external rotation of head • vnější rotace hlavičky

exhalatory bearing down efforts • snaha o tlačení při výdechu

external version (External cephalic version, or ECV) • obrat zevními hmaty plodu v poloze podélné koncem pánevním na polohu podélnou hlavičkou

F)

faecal incontinence • inkontinence stolice, nechtěný únik stolice

faecal fistula • rektální fistule

fallopian tube • vejcovod

false labour • falešné porodní bolesti, Braxton-Hicksovy kontrakce, poslíčci

family history • rodinná anamnéza

favourable/unfavourable cervix • zralé/ nezralé děložní hrdlo

FBS – fetal blood sampling • odběr fetální krve, mikroodběr kapky krve z hlavičky plodu (Salingova metoda)

fertilization • oplodnění

fetal acoustic stimulation • akustická stimulace plodu

fetal attitude • držení plodu, flexion – flexe, extension – deflexe

fetal blood sampling • odběr krve z hlavičky plodu

fetal distress • fetální tíseň, tíseň plodu

fetal heart rate • fetální srdeční frekvence

fetal heart tone (FHT) • fetální srdeční ozvy

fetal position • postavení plodu

fetal position and descend • pozice a sestoupení plodu

fetal presentation • naléhání plodu

fetal scalp blood examination • vyšetření vzorku krve z kůže na temeni hlavy plodu

fetus • plod

FH – fetal heart • srdce plodu

FHR – fetal heart rate • srdeční frekvence plodu

fibroid • fibroid

flexion • flexe

fluid intake • příjem tekutin

focused history • cílená anamnéza

fontanelle • fontanela

forceps • porodnické kleště

fundal growth • růst dělohy

fundal massage • masáž děložního dna

fundal pressure • Kristellerova exprese

G)

gastric aspiration • vdechnutí žaludečního obsahu

H)

haemorrhage • silné krvácení

hand manoeuvre for a vertex birth • ruční manévr pro porod záhlavím, to perform – provést

health history • zdravotní anamnéza

health care personnel • zdravotnický personál

health facility • zdravotnické zařízení

home birth • domácí porod

human chorionic gonadotrophin (HCG) • lidský choriový gonadotropin

hygiene measures • hygienická opatření

hyperemesis gravidarum • nadměrné zvracení v těhotenství

hypertension (high blood pressure) • hypertenze, vysoký krevní tlak

hypotension • hypotenze, nízký krevní tlak

hypotonia • hypotonie, snížené svalové napětí

hypothermia • podchlazení

I)

hypoxia • hypoxie, nedostatek kyslíku

implantation • uhníždění vajíčka v děloze

in vitro fertilization (IVF) • umělé oplodnění

induced labour • vyvolávaný porod

induction • indukce, vyvolání porodu

inhalational analgesia • inhalační analgezie

initial assessment • vstupní vyšetření

injected water papules • intradermální injekce sterilní vody

instrument-assisted vaginal birth • instrumentální vaginální porod

intermittent auscultation • intermitentní auskultace, pravidelná kontrola srdečních ozev plodu

compression of the uterus • stlačení dělohy, internal bimanual – vnitřní obouruční

internal rotation of head • vnitřní rotace hlavičky

intervention • intervence, zásah

intradermal injections of sterile water • intradermální injekce sterilní vody

intramuscular • intramuskulární, nitrosvalový, oxytocin administration – aplikace oxytocinu

intrauterine contraceptive device • nitroděložní tělíčko, to insert – zavést, to remove – vyjmout

intrauterine fetal death • nitroděložní smrt plodu

intrauterine resuscitation • intrauterinní resuscitace plodu

intravenous drip • intravenózní infuze

intravenous injection • intravenózní injekce

intravenous line • kanyla

involution • zavinování dělohy

IUGR – intrauterine growth restriction •
růstová retardace

J)

jaundice, neonatal • novorozenecká
žloutenka

K)

kangaroo mother care • klokánkování

labial tears • labiální trhliny (na velkých
stydkých pyscích)

L)

labour • porod, premature – předčasný,
prolonged – prodloužený, spontaneous
– spontánní, induced – vyvolaný,
accelerated – urychlený

labour arrest • nepostupující porod

labour pain • porodní bolesti

labour ward • porodní sál

labouring in water • porod do vody

lacerations, perineal/vaginal • trhliny
hráze/pochvy

to latch • přisát se, baby is not well latched
on – dítě není dobře přisáté

lavage of the uterus • výplach děložní
dutiny

lethargy • apatie

lie, fetal lie • fetální poloha, longitudinal
– podélná, transversal – příčná, oblique
– šikmá

linea nigra • linea nigra

liquor amnii • plodová voda

lithotomy • opěry na nohy na porodním
lůžku

lithotomy position • litotomická poloha,
poloha na porodním lůžku s nohama
na opěrách

lochia • lochie, očišky

low-birthweight baby (LBW) •
novorozenec s nízkou porodní váhou

to maintain body temperature • udržovat
tělesnou teplotu

malpresentation • nesprávná poloha plodu

management of labour • vedení porodu

M)

mastitis • mastitida, záněť prsu

maternal death review • zpráva o úmrtí
matky

maternity ward/unit • oddělení šestinedělí

to measure the temperature • měřit
teplotu

meconium • mekonium, smolka

meconium-stained liquor • přítomnost
smolky v plodové vodě, mekoniem
zkalená plodová voda

medical history • zdravotní anamnéza

mentum • brada

midwife-led care • péče vedená porodní
asistentkou

midwife-led unit • porodní oddělení
vedené porodními asistentkami

midwifery unit • porodní centrum s péčí
porodních asistentek, FMU – freestanding
m.u. – samostatné, AMU – alongside m.u.
– při nemocnici

miscarriage • samovolný, spontánní potrat

mobilisation and position • mobilita
a pozice během porodu

monozygotic • jednovaječný

morbidity • morbidita, nemocnost,
neonatal, maternal

mortality • mortalita, úmrtnost
morula • morula
moulding • konfigurace hlavičky
mucous (mucus) • hlen
mucous plug • hlenová zátka
multipara • vícerodička
multiple gestation • vícečetné těhotenství
multiple pregnancy • vícečetné těhotenství

N)

nausea • nevolnost
near miss audit • zpráva o situaci, která hraničila se smrtí
neonatal death • úmrtí dítěte po narození
neonatal infection • neonatální infekce
neonatal intensive care unit • novorozenecká jednotka intenzivní péče
neural tube defects • defekty neurální trubice
non-farmalogical methods of pain relief • nefarmakologické metody mírnění bolesti
nutrition • výživa

O)

observations • sledování ženy
obstetric facility • porodnice
obstetric fistula • poporodní píštěl
obstetric history • porodní anamnéza
obstetric unit • porodní oddělení
obstetrician • porodník
obstructed labour • nepostupující porod
occipital anterior • přední postavení plodu
occipital posterior • zadní postavení plodu
occiput • záhlaví, týl
oedema • edém, otok

oestriol • estriol
oestrogen • estrogen
one-to-one care • individuální péče
onset of labour • začátek porodu
onset of pushing • zahájení tlačení
opioids • opioidy
operating theatre • operační sál
operative delivery • operativní porod
outcome • výsledek (porodu), následky, maternal – pro matku, neonatal – neonatální, pro novorozence, fetal – pro plod
ovary • vaječník
over-the-counter drugs • léky ve volném prodeji
ovulation • ovulace
oxygenation (of the fetus) • okysličování plodu
oxytocin administration • podání oxytocinu
oxytocin infusion • infúze oxytocinu

P)

pain relief • úleva od bolesti
to palpate (uterus) • vyšetřit (dělohu) pohmatem
palpation • palpace, vyšetření pohmatem
pain relief • úleva od bolesti, mírnění bolesti
pair cord-blood gas analysis • analýza pupečnickové krve – ASTRUP
parity • parita, počet předchozích porodů
PCEA – patient-controlled epidural analgesia • epidurální analgezie řízená pacientkou
pelvic examination • vyšetření pánve, to perform – vykonat, pelvic examination for

dilatation – vyšetření pánve s cílem zjistit stav dilatace

pelvic floor • pánevní dno

pelvic floor damage • poranění pánevního dna

pelvis • pánev

perinatal • perinatální

perineal damage • perineální poškození

perineal tears • natržení hráze

perineal tissues • perineální tkáň

perineal/vaginal lacerations • trhliny hráze/pochvy

perineum • perineum, hráz

pethidine • pethidin (analgetikum)

physical examination / check-up • zdravotní prohlídka, to perform – vykonat

pituitary gland • podvěsek mozkový, hypofýza

place of birth • místo porodu

placenta • placenta, placenta separating from uterine wall – placenta se odlučuje od děložní stěny

placental abruption • předčasné odloučení placenty

placenta praevia • vcestná placenta, vcestné lůžko

placental disorders • poruchy placenty

placental insufficiency • placentární nedostatečnost

placental location • umístění placenty

placental separation • odloučení placenty

post-dates pregnancy • přenášení

posterior position • zadní postavení

postmature baby • dítě narozené po 42. týdnu

postnatal • postnatální, poporodní

postpartum • poporodní

postpartum depression • poporodní deprese

postpartum fever • poporodní horečka

postpartum haemorrhage • poporodní krvácení

post-traumatic stress disorder (PTSD) • posttraumatická stresová porucha

precipitous delivery • překotný porod

pre-eclampsia (Pre-eclamptic toxemia or PET) • preeklampsie (toxémie)

preloading with intravenous infusion (for epidural) • prehydratace intravenózní infuzí (pro epidurální analgezii)

premature • nedonošené dítě

presentation • naléhání plodu (záhlavím, koncem pánevním, rameny)

presenting part • naléhající část plodu

preterm • předčasně narozené dítě, nedonošené

pre-term labour • předčasný porod

primipara • prvoroďička

prolactin • prolaktin

prolapsed cord • vyhřeznutí pupečníku

prolonged labour • prodloužený porod

prolonged latent phase • prodloužená latentní fáze

PRoM – prelabour rupture of membranes

- předčasný odtok plodové vody, PROM at term – předčasný odtok plodové vody v termínu porodu

prophylactic antibiotics • preventivní podávání antibiotik

prostaglandins • prostaglandiny

proteinuria • proteinurie, bílkovina v moči

PTSD • posttraumatická stresová porucha

pubic shaving • oholení pubického ochlupení

pushing • tlačení

Q)

quickening • první znatelné pohyby plodu

R)

rapid labour • překotný porod

RDS – respiratory distress syndrome • syndrom dechové tísně plodu

receiving blanket • zavinovačka

rectum • konečník

reduced dilution of meconium • nerozředěné mekonium

to refer • doporučit převedení na vyšší stupeň péče

referral • převedení do nemocniční péče, do péče vyššího stupně, to obstetric services – do péče porodnického zařízení

to repair of perineal tears and episiotomy • ošetřit natržení hráze a episiotomie

respiratory depression • hypoventilace

retained placenta • retence placenty

retraction (of the uterus) • stažení (dělohy)

Rhesus factor • Rh faktor

rooting • sací reflex, instinkt hledání prsu bezprostředně po porodu

routine interventions • rutinní zákroky

Rubeolla (German measles) • zarděnky

rupture od membranes • protržení vaku blan, spontaneous – spontánní, artificial – umělé

rupture of membranes prior to term/ premature rupture of membranes • předčasný odtok plodové vody

S)

sekundipara • druhorodička

seizure • záchvat, neonatal – neonatální

sexually transmitted infections/ sexually transmitted diseases (STD) • sexuálně přenosné choroby

shoulder dystocia • dystokie ramínek

show • krvácení na počátku porodu, následek dilatace děložního hrdla

small for gestational age (SGA) • malý vzrůst

small-for-dates • porucha růstu plodu, hypotrofie

space heater • teplomet

speculum examination • vyšetření v zrcadlech

spinal anaesthesia • spinální anestezie

sphincter • anální svěrač

stages of labour (first, second and third) • doba porodní (první, druhá a třetí)

staining of amniotic fluid • zabarvení plodové vody

stillbirth • narození mrtvého dítěte

stretch marks • strie, pajizévky

subinvolution • pomalé zavinování dělohy

suction of mouth and nose • odsávání nosu a úst

suctioning of the airway • odsávání dýchacích cest

supine position • pozice vleže na zádech

supplementary feeding • příkrmy

surgical facilities • chirurgické vybavení

surveillance • sledování, fetal – plodu, maternal – matky

suture • stehy, švy na lebce

to suture • sešít, perineal tears

SVD – spontaneous vaginal delivery • spontánní porod přirozenou cestou

T)

tactile stimulation • dotyková stimulace, to provide – poskytnout

teaching hospital • fakultní nemocnice

TENS Transcutaneous electronic nerve stimulation • transkutánní elektrická nervová stimulace

termination of pregnancy • umělé přerušení těhotenství

transition • fáze mezi první a druhou dobou porodní, kdy cervikální dilatace je mezi 7 a 10 cm

trial of labour (TOL) • pokus o spontánní porod

U)

ultrasound • ultrazvuk

undiluted meconium • nerozředěné mekonium

unstable newborn • nestabilní novorozenec

umbilical artery • pupečnicková artérie

umbilical arterial blood pH • pH v pupeční arteriální krvi, higher pH values – zvýšená hodnota pH krve

umbilical cord • pupečník, pupeční šňůra

umbilical stump • pupeční pahýl, to cleanse – očistit

upright (vertical) position • vzpřímená poloha

urge to bear down • nutkání tlačit

urge to push • nutkání tlačit

urinalysis • rozbor moči

urinary retention • zadržování moči

urinary tract infection • infekce močových cest

urine output • výdej moči

uterine atony • děložní atonie

uterine bleeding • děložní krvácení

uterine blood flow • průtok krve v děloze

uterine cavity • děložní dutina

uterine contractility • děložní stahy

uterine revision • revise dělohy

uterus / womb • uterus, děloha

V)

vacuum extractor • vakuumextraktor, vakuový extraktor

vaginal bleeding • vaginální krvácení

vaginal discharge • vaginální výtok

vaginal douching • vaginální výplach

vaginal examination • vaginální vyšetření

VE – vaginal examination • vaginální vyšetření

vaginal swab • vaginální stěr, high – ze zadní klenby, vyšších částí pochvy, low – z oblasti perinea

veins • žíly, pelvic – pelvické, žíly v pánvi, vulvic – vulvární, ve vnějších rodidlech

vernix • mázek

vertex • temeno

vertex birth • porod záhlavím

vertex presentation (VX) • poloha záhlavím

vital signs • životní znaky, funkce

vomiting • zvracení

W)

water birth • porod do vody

X)

X-ray pelvimetry • rentgenová pelvimetrie